

Paradicsom vagy pokol, boldog vagy boldogtalan ABC
Szabad ötletek, kulcskifejezések és vitatételek jegyzéke

Vörösmarty Mihály
(A FŐ BOLDOGSÁG...)

*A fő boldogság, melyhez rövid életüdőnkben
Minden szorgalmink, s ügyeink közelíteni vágynak,
Nem csak az elrakatott kincsek tárháziban áll vagy
A fellegbe merült Paloták fény szobrai mellett,*

*Sem pedig a tele tölt csűrökben. Az állhatatlan sors
Mindent átölelő karjával határt szab ezeknek.
Kincsedet a bal idő ellenség által emésztí
S büszke faladdal együtt kicsikarja dühödve kezedből.
Hasztalanúl vonatod száraz rögeidben ekédet,
Gyakran az alkalmatlan idő kifogyasztja vetésed,
Csűröd apad; szintűgy minden jószágod enyészhet.
Nem csak ezek tesznek boldoggá minket ez élet
Ösvényén egyedül, sőt élni ezekben unalmas,
Hogy ha egyéb nincs, ami reánk kiderítse világát.
Ami ezeknek dísz, tartósabb kellemet adhat,
Lelkünknek nyugvást, gyakran jó kedvet, eszünknek
Messze világító fáklyát nyújt, érzeteinket
A dúló álfény bájától védeni tudja,
Az nem földi! - Az Ég szentebb adománya Barátság,
Melynek igaz kötelét sem az inség durva csapása
Meg nem rontja, sem a vad idő, a többféle viszonság.
A Rutulok seregén túl volt már Nísus, azomban
A dühös ellenség mérgének halállal adózott
Euryalus, deli társa, ki őt nem győzte követni.
Hát, úgy mond, mi időn Te halál torkába hanyatlasz,
Éljek-e én? S keserű fájdalom kiűzi helyéből,
Visszarohan, dárdát perdít, s ismételi harcát
Ritka barátjáért, - éltét áldozza fel érte!
Ennyire ment, s mehetett mindig a tiszta Barátság!
Mely a hű sziveket halhatlan tette riasztja.
Általa a szomorúk bajokat könnyűlve felejtik,
S ritka remény árad kebeléből kétes ügyökre.
A kietlen bércek lesimúlva virítnak előtte
S minden boldogság örömét csak ez egybe találni.*

Pest, 1819

*

Platón a barátom,
De az igazságot az ő kedvéért sem tagadom le,
A barátom verseit sem fogom hízalgőn feldicsérni,
Még ha ezzel kockáztatom is a kapcsolatunkat...

*

Békében mindenki mindenki ellen
A támadáskor viszont összezárás van:
Egy mindenkiért, mindenki egyért?

*

Ami nehezen és lassan változhat
És amire neked csekély a befolyásod,
Mint amilyen pl. a politikai rendszer,
Azzal foglalkozol gondolataidban és társaságban,
De ami akár egy döntéssel holnapról változhatna,
S ami egy ugrást jelentene életminőségében,
Pl. az élethazugságaiddal való szembenézés,
Azt elmismásolod, vagy örökké halogatod stb.

*

Összefogásban az erő
Sok lúd disznót győzhet
A sok kicsi sokra megy
A vízcseppek kivájják a sziklát

*

Ki vagyok?
Fenség, titok, idegenség
Lidérces messze fény?
(mint minden ember?)

*

Engem nem ismernek,
Mert ha megtudnák, ki vagyok,
Akkor menten felakasztanának
(Petőfi után szabadon)

*

Az ismétlés, önismétlés hatása
Addig mondd, míg a végén magad is elhiszed

*

Tehetős
Módos
Gazdag
Jómódú
Megtollasodott
Magszedte magát
Pénzeszsák

Milliomos
Nábob
Újgazdag
A bőre alatt is pénz van

*

Mennyei illatok
A szagát sem állom
Az orromnál fogva vezet
(de nem azért, mert láncot fűz bele)

*

Valami bűzlik Dániában...
Az ember mindent megszokik?
Csak először érzi, hogy itt bűdös van?

*

Az úr ír
Az úr a pokolban is úr

*

Sancta simplicitas
Nemes egyszerűség
Egyszerű és nagyszerű dolgok

*

A politikus
hatalma, szabadsága és felelőssége
és büntető felelősségre-vonhatatlansága!?
(a legnagyobb és legtartósabb kárt okozhatja,
a legtöbb ember életét nyomoríthatja, olthatja –
el nem évülő háborús/emberiség elleni bűnök...)

*

Munka
Babramunka
Hóhérmunka
Társadalmi munka
Kényszermunka
Lélekölő munka

Büntető munka
Ingyenmunka
Embertelen munka
Aljamunka

*

Pszeudo közösségek
Horda, csürhe, csőcselék
Bűnbanda, bűnszövetkezet

*

Az ördög bibliája
Szerencsejátékosok – 21
Szenvedélybetegek – póker, makaó, ulti, tarokk
Elkártyázott vagyonok és becsületbeli adósságok

*

Gáncsot vet – cselt vet
Ki mint vet, úgy arat...!?
Aki másnak vermet ás, maga esik bele

*

Kiesni a szerepből
Elvesztetni a fonalat
Kizökkenni a kerékvágásból

*

Úgy tenni, mintha élnél
Tengődni, nyűglődni, vegetálni

*

Cinkos összekacsintás
Összejátszás, összebeszélés

*

Éjszaka helyet foglalni
Hogy a sorban reggel elől legyél:
Hátha jut még neked a hiánycikkből

*

A csikorgó, összeszorított fogak
És a kemény ökölbe szoruló kezek

*

V.M.
SAS

*Fák sudarán zápor s szélvész harcolnak időnként,
Mégis fenn a sas tartja királyi lakát.
Aki napot keres, a vésszel megvíni ne féljen,
Vagy köz lélekként tűrje, ha porba szegik.*

1839. május 9. előtt

*

Vadásztilalom és hajtóvadászat
Védett állatok és szabad prédák

*

Kerekasztal
A barikádnak csak két oldala van

*

Minden óra őről, a legutolsó megöl

*

Ha azt kapnánk, amit érdemlünk,
Akkor melyikünk kerülné el a hóhérkötelet

*

A cél szentesítheti az eszközt
Pl. a kegyes csalás, hazugság esete
(amikor kíméletből, tapintatból nem mond igazat)

*

Önbeteljesítő jóslat
Ne fessd a falra az ördögöt

Pont az következik be, amitől rettegsz
(pl. a rákfóbiás királyi utat épít a ráknak?)

*

Irreverzibilis
Ami helyrehozhatatlan
Ami megváltoztathatatlan
Ami már egyszer s mindenkorra így lesz
Pl.: kolbászból már nem lehet ismét disznó...

*

A betegség előnyei
Van időd olvasni, tűnődni, önvizsgálódni
Leveszik rólad a napi élet kötelmeit, terheit
Jobban megbecsülöd azután, ha egészséges vagy
Kiderül, hogy hol vannak a gyenge pontjaid,
S az is, hogy kikre számíthatsz a bajban... stb. stb.

*

A beteg szerepbe beleszeretõ,
Aki így akar magának több törődést kicsikarni,
Aki így akarja elérni, hogy neki „ne érjen a neve....”
Aki felmentést akar a felnőtt élet tét/létküzdelmeiből

*

Self made man
Ha mindent magadnak köszönhetsz,
Akkor minden rosszért is magad kárhoztatod
(aki még a betegsége miatt is mindig büntudatos)

*

Ha isten velünk, ki ellenünk?
A mi gyengeségünkben lesz nyilvánvaló Isten ereje

*

Mindig erősnek mutatkozni!?
A gyengeségeiben szerethetőbb ember

*

Vörösmarty Mihály
PIPISKE

Pipiske, aki vagy,
Miért oly gőgösen,
Hogy tőled a világ
Nem szinte idegen?[]

Hogy megdicsérgetik
Parányi lábaid,
S együgyű kebeled
Fehér hullámaid?[]

S minő badar beszéd
Arcod rózsáiról!
Hol, mint rebesgetik,
A szépség papja szól.[]

Igaz, te nem vagy rút,
De, gyöngyöm, nincs eszed:
Egy tyúknak több lehet,
Ha ló kikérdezed.[]

Nincs benned fürgeség,
Nincs egy jó gondolat;
Mégfogni szárazon
Nem bírnád a halat.[]

Mit használ szép szemed,
Ha csak bámulsz vele?
És nádszál termeted?
Csak lengesség jele.[]

Mi haszna vagy fehér,
Ha kebled jégverem?
S fejed szép fürt alatt
Egy eszmét sem terem.[]

Mindössze is csak egy
Csinos kis bábu vagy,
Tetemben nem csekély,
De lelked hía nagy.[]

Bíznának csak reám...
"Hohó! talán bizony?"
Korán sem: én csupán

Javára dolgozom.□

*Meglátná a világ
Az egykor léha nőt
- Azaz, ha elvenném! -
Mivé faragtam őt.*□

*□

*,Szép ifjú, köszönöm!
De nem fogadhatom;
Pipiskeségemet
Tovább is folytatom.*□

*S ha majdan a tavasz
Pacsirtahangot hall,
Bizvást jövendőlm:
Nem önnek szól a dal.*□

1839. január 17. előtt

*

A vegetáló és a vegetáriánus
Mi nem haldoklunk, mi így élünk

*

Szószék
Székfoglaló beszéd
Szólásra emelkedni
Emelvény, katedra, hordó

*

A szófukar és a szószátyár
Néma gyerekeknek anyja sem érti a szavát
Szófosás, szaporítás – a valódi közlendő elrejtése

*

Eutanázia
Pl. a kegyelemdőfés

*

Unalom
Dögunalom
A fertőző ásítás
Megunt ócskaságok
Megunt, eldobott szerető
Unaloműzés gyanánt játszó
Megunhatatlan remekművek
Jaj, csak unalmas ember ne légy...

*

Vörösmarty Mihály
AZ UNALOMHOZ

*Holdvilág az arcod,
Kályha termeted,
Régi fejkötőtől
Boglyas a fejed.*□

*Épen nem mondhatni,
Hogy szép dáma vagy,
Mégis tisztelőid
Száma vajmi nagy.*□

*Válogatni nem tud
Tompa ízleted;
Aki hozzád hajlik,
Azt mind szereted.*□

*A pimasz körökbe
Makkfilkózni jársz,
Lesben a vadással
Sült galambra vársz.*□

*Régi duska társad
Minden jó uracs,
Kinek esze tálban
S szíve a kulacs.*□

*S ami ellen annyi
Finnyás nőke küzd,
Téged el nem hajt a
Drága pipafüst,*□

Sőt, hol orrboszontva

Porzik a tobák,
S illatot, hiú fényt
Rejtnek a szobák,□

Ott is ásítózva
Gyakran megjelenesz,
S bűvös álomírral
Szájt, szemet befensz.□

Sok kis és nagy úrnál
Ülsz te pamlagon,
Karjaidba dőlnek
Nő és hajadon.□

S akik érdeketlen
Nézik a hazát
S nyugton veszni hagynák
Legnagyobb fiát,□

Kiknek embertársok
Jaja pusztá hang,
Melyre nem csendül meg
Lelkőkből harang,□

S aki a dologtól,
Könyvtől idegen:
Az mind édeleghet
Vaskos kebleden.□

Sok munkás henyével
Írsz te verseket;
Hajdan így csináltak
Nálunk könyveket,□

És mondák: "A téli
Est unalmiban
A magyar nemzetnek
E könyv írva van.□

Olvasd el, magyar nép,
S tartson meg az ég!"
Mert erő, egészség
Kell hozzá elég.□

Íme, szép asszonyság,
Mily sok érdemed!

*Ráadásúl hozzá
Adj még egy kegyet.□*

*Valahára köztünk
Únd meg magadat,
S hordd el más világra
Régi sátrodat.□*

*Szállj, oh szállj el tőlünk
Túl a tengeren:
Nyűg elég marad még
E jó nemzeten.□*

1841. január 14. előtt

*

Parola
Kézfogás
Békejobbot nyújt
Itt a kezem, nem disznóláb
Fogadáskötés – kézfogás és elvágás...

*

Pecsét
Megpecsételt frigy
Hétpecsétes titok

*

A boldogság sugároz,
A boldogtalanság is fertőző
(mint az unalom és az ásítás)

*

Jog és kötelesség
Mint pl. a tanulás, iskolázás
Vagy egykor a szavazás, a választás...
Állhat ez a boldogságra is?

*

Isten
A mindenható, a mindentudó stb.

Igen, igen – de mi a neve?
Abba, Adonáj, Jahve, Jézus?

*

Kiakolbólintva
Kitessékelve
Kirúgva
Elküldve
Elcsapva
Elzavarva
Kiutálva
Kiűzve
Kitoloncolva
Kosarat kapva
Szűrőd kitéve
Elbocsátva
Felmondva
Eltanácsolva

*

Ember tervez – isten végez
A be nem kalkulálható „véletlen”
(Banánhéj vagy szerencsés körülmény)

*

Nomen est omen
A délibábok hőse

*

Jószándékkal kövezett út a pokolba
Ahogy pl. egy édesanya elrontja egykékjét,
Érzelmileg zsarolva, magához láncolva,
A felnőtté válástól amúgy is rettegőt infantilizálva

*

Még mindig jobb
Ha nincs egyetlen barátod sem,
Mint ha azt hiszed, hogy van egy jó,
De az csak egy ál, aki igazából vesztedre tör

*

Aki az utcán angyal,
De odahaza meg ördög

*

Akivel madarat lehetne fogatni
Aki pár centivel a föld felett lebeg

*

Analfabéták
Hiába van kezeden a végrendelet,
Ha nem tudod elolvasni,
vagy nem érted annak jogi nyelvezetét

*

A pénzért vett „szerelem”
Alapszolgáltatások és extrák

*

Keresztviselő - cipelő
Édes az istenadta teher
A teher alatt nő a pálma

*

Idegenmajmoló
Pl. angломán

*

Balkézről való poronty
Fattyú, zabigyerek stigma

*

A civakodók között
a nevető harmadik...
(Csongor és Tünde)

*

Az nevet igazán,
aki utoljára nevet

*

Elsüllyedne szégyenében...
Szégyen a futás, de hasznos

*

A szerencse forgandó
Egyszer lenn, egyszer fenn
(de mégsem mint a vidámparki óriáskerék)

*

Megfogni és nem eresztetni az Isten lábát

*

Nyelvet fogni
Elfogott kémet szóra bírni

*

Nyögve nyelős
Se lenyelni, se kiköpni

*

Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka

*

Vörösmarty Mihály
EGY BOLDOGTALANNAK PANASZA

*Ah hova, ah nagy Egek! hova tűntek el annyi szerencsés
Napjaim, hol kegyetek víg örömekre hozott?
Gyászba borúl éltem, fut tőlem előbbi szerencsém,
Mellyel egész Földet nyájasan áltölelém.
Már az idő, melyben vigasággal adóza szerelmem,
Megszűnt, s e zavarok közt lehanyatlik erőm.
A rohanó esetek tűndér képével enyelgő
Érzetek eltűntek hajdani kedvem alól.
Mindenem eldúlá az irigy sors kényi, ezentúl
Csak magam, elhagyatott! megkeserülve nyögök.
Míg Lidikém ajkán, s kiderült szép arca vonásin
Függhettek lánggal gerjedező szemeim.
S egy szép pillantat szöke vissza szemembe szeméből,*

Egy bizodalmat adó csók heve szálla reám.
Haj, mi igen boldog, mi szerencsés életet éltem!
Nem vala ily habozó, csendesen állá hajóm.
De hamar eltűntek nyúgalmam napjai, álfény
Volt, mire bámultak megcsalatott szemeim.
Ím más boldog ölen enyeleg szép tárgya tüzemnek.
Elfordúl, ha közel járva, feléje megyek,
S csendemet elzavaró báját elzárja szememtől,
Ah mi kegyetlen szív, ah mi kegyetlen alak!
"Hát hova futsz tőlem, kegyesem, kiben éle reményem?"
Hasztalanúl rebegek, megveti mindenemet.
Nincs hova fordúlnom, mikor a rév, melyre ügyeltem,
Ellenem áll, s a víz mélyire visszataszít.
Futva remény nélkül, tova hagyva előbbi tanyámat
Kell csavarognom az éj kétes homályi között.
S tán soha fel se derül a rég várt hajnali csillag,
Melynek lángja után fényre derülne napom.
Tengeren és ligeten, városban, puszta magányban
Nem könnyűlve követ bánatom, űzve nyomoz.
A hanyatló nappal inségem nyögve beszélem,
Szintúgy amikor kis tüze kelve tenyész.
Jöszte felém, kedves! s ha segéded nyújtod, azonnal
E sanyaru inség súlya alól kikelek.□

Pest, 1819